

OBDUCTIE AANVRAAG DOOR DE HUISARTS

Inleiding

In Nederland vindt ongeveer de helft van de sterfgevallen thuis plaats.

Het percentage door de huisarts aangevraagde obducties is nog geen kwart procent. Toch zijn er redenen om ook als huisarts obductie aan te vragen. Een obductie kan antwoord geven op vragen van de familie en de huisarts. De huisarts kan de familie beter begeleiden bij de verwerking van het -vaak onverwacht- overlijden. Daarnaast kan door een obductie het medisch handelen worden getoetst. En -ook van belang voor de familie- er kunnen genetisch bepaalde aandoeningen aan het licht komen. Juist de huisarts heeft kennis van de patiënt en de leefomstandigheden en zou bij uitstek redenen kunnen zien voor een obductie.

In geval van onverwacht overlijden van een jong kind wordt verwezen naar "Friese richtlijnen na het overlijden 0-2 jarigen" (behandelend arts neemt altijd contact op met forensisch arts, GGD, tel: 058-2334334, buiten kantooruren meldkamer politie, tel: 058-8808309).

Voor pathologisch onderzoek van een foetus is een apart formulier beschikbaar.

Literatuur: Er is geen richtlijn voor het aanvragen van obductie door de huisarts.

Beschikbare literatuur: het proefschrift "Obductie als laatste verwijzing" van huisarts Feike Oppewal uit Oude Pekela, het artikel "Obductie als laatste verwijzing vanuit de huisartsenpraktijk" in Huisarts & Wetenschap 47 (2004) p.408-410 (gebaseerd op genoemd proefschrift) en de klinische les "Doodsoorzaak: van primair grondlijden tot directe doodsoorzaak" in het NTvG 23 juli 2005 p.1657-1660.

Doel van deze samenwerkingafspraken: het benoemen van criteria voor obductieaanvraag door de huisarts en beschrijving van de gang van zaken.

Criteria voor obductieaanvraag door de huisarts

Doorgaans zal de vraag komen bij een onbegrepen overlijden: bij onverwacht overlijden in een behandeltraject of bij een onbegrepen ziekteverloop óf bij een acuut en onverwacht overlijden.

Bij twijfel aan een natuurlijke doodsoorzaak moet de GGD-arts, in de functie van gemeentelijk lijkschouwer, schouwen. Als de schouwarts denkt aan een natuurlijke dood dan is vervolgens obductieaanvraag door de huisarts mogelijk.

De huisarts kan altijd overleggen met de patholoog over mogelijkheden en nut van een obductie.

Gang van zaken

- De huisarts spreekt met de familie over de mogelijkheid/wenselijkheid van een obductie. Het is verstandig dat de huisarts informeert over obductie zelf (ook over plaats en grootte van de snede) en de verwachtingen, locatie, vervoer etc.
- Voor overleg en voor het aanvragen van een obductie belt de huisarts naar het Laboratorium voor de Volksgezondheid Friesland (tel: 058-2939495). Buiten kantooruren staat op het antwoordapparaat het 06 nummer van de dienstdoende patholoog. De dienstdoende patholoog is ook te bereiken via de ziekenhuisportier. Met de dienstdoende patholoog worden verdere afspraken gemaakt. De aanvraag voor obductie dient gedaan te worden door de (waarnemend) huisarts zelf omdat medische gegevens worden gevraagd.
- Na het telefonisch overleg wordt het "Formulier obductie aanvraag door de huisarts" ingevuld en gefaxt naar het laboratorium (fax: 058-2939300) en naar het mortuarium in het MCL (fax: 058-2866553). Nodig is de handtekening van de aanvrager huisarts en de toestemming van de familie (beide items staan op het formulier). Toestemming van de familie hoeft niet apart schriftelijk. Volgens de wet is obductie impliciet schedelobductie. Schedelobductie kan achterwege worden gelaten als dat overbodig is of als er nadrukkelijk geen toestemming voor is (apart item op aanvraagformulier).

Obductie vindt plaats in (het mortuarium van) één van de Friese ziekenhuizen. Iedere regio heeft zijn vaste patholo(o)g(en). Doorgaans zal de obductie worden uitgevoerd in het ziekenhuis in het betreffende adherentiegebied.

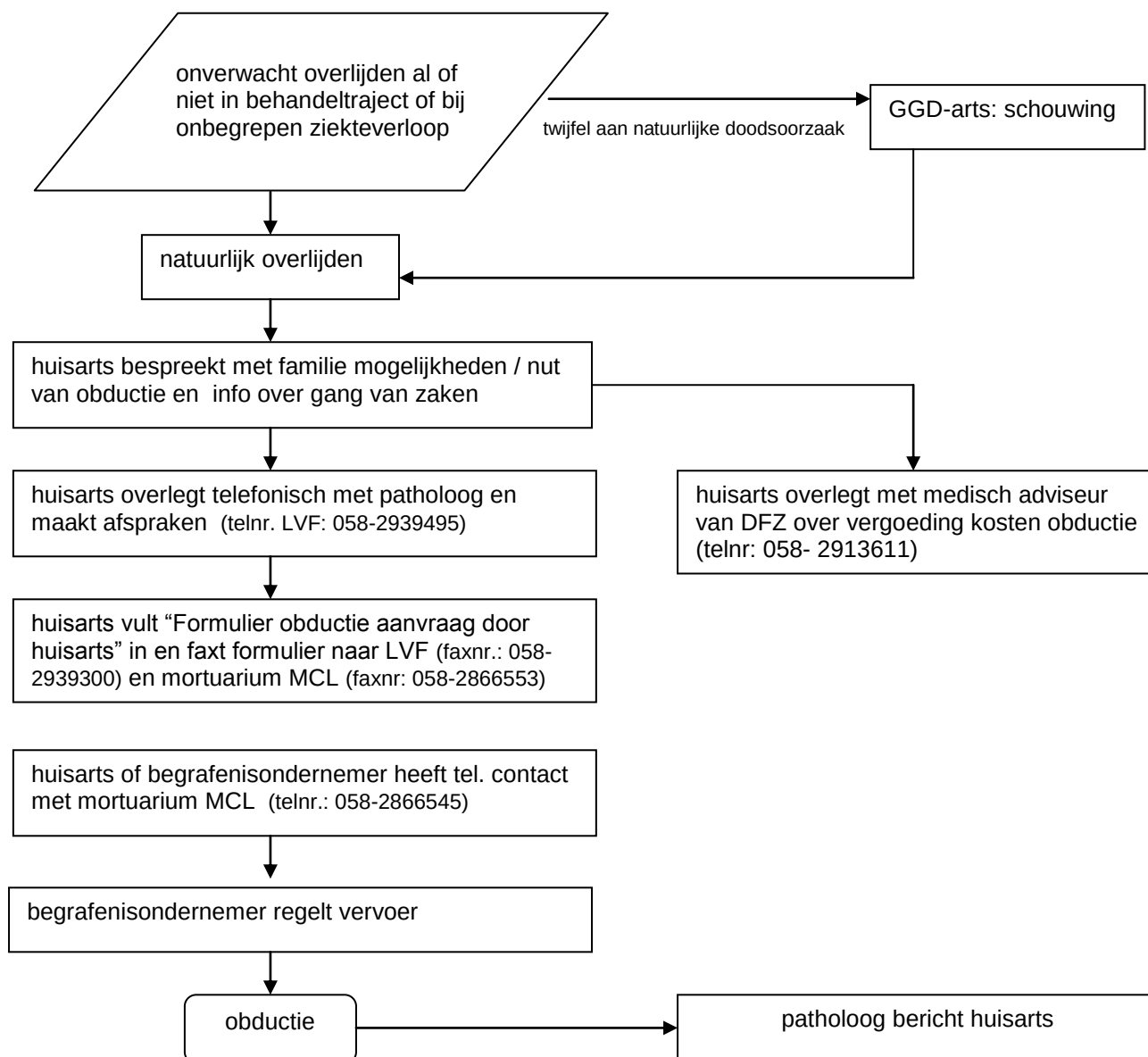
Doorgaans wordt een obductie 's morgens als eerste verricht. Obducties aangevraagd voor 10.00 uur worden dezelfde dag gedaan. Aanvragen na 10.00 uur worden de volgende dag gepland (en bij aanvraag in het weekend op maandag) tenzij er een medische indicatie is om nog dezelfde dag obductie uit te voeren. In principe worden alle organen weer teruggeplaatst in het lichaam. Voor microscopisch onderzoek worden kleine stukjes weggenomen.

De mortuariummedewerkers leveren “eerste dienstverlening”, dwz dat het lichaam netjes (aangekleed) wordt overgedragen aan de begrafenisondernemer.

- Of de aanvragend huisarts of de begrafenisondernemer (overleg) neemt contact op met het mortuarium van het ziekenhuis (telefoonnummer mortuarium van het MCL tijdens kantooruren: 058-2866545, buiten kantooruren algemeen nummer: 058-2866666)
- Vervoer van het lichaam naar en van mortuarium wordt geregeld met de begrafenisondernemer. Wettelijk is voorgeschreven dat vervoer van het lichaam -op brancard of in kist- per rouwauto dient te geschieden.
- De patholoog bericht de aanvragend huisarts zo spoedig mogelijk telefonisch of schriftelijk na de obductie.

Omdat de ziektekostenverzekering officieel ophoudt bij overlijden vallen de kosten van het gebruik van het mortuarium, “eerste dienstverlening door medewerkers mortuarium (€ 121), het vervoer van het lichaam (rond € 250,00) en de obductie zelf (LPT regeling) niet onder een ziektekostenverzekering. Ook een uitvaartverzekering dekt deze kosten niet. Met De Friesland Zorgverzekeraar is afgesproken dat wanneer de huisarts gegronde redenen heeft om obductie aan te vragen, in voorkomende gevallen (telefonisch) kan worden overlegd met de medisch adviseur (dhr J. vd Meulen, mw I. Dijkstra) Buiten kantooruren kan achteraf contact worden opgenomen.

Bij andere zorgverzekeraars wordt geadviseerd te overleggen met de betreffende verzekeraar.

FORMULIER OBDUCTIE AANVRAAG DOOR DE HUISARTS

Fax Mortuarium MCL: 058 2866553 Fax Pathologie Friesland: 058 2939300		Patiëntgegevens: geboortedatum naam adres BSN	
Datum aanvraag: 			
Naam aanvragend huisarts: (huisartsenstempel)			
Datum overlijden :		Tijdstip overlijden :	
Is er sprake van onverwacht overlijden?		Ja/Nee	
Heeft reanimatie plaatsgevonden?		Ja/Nee	
Was patiënt bekend met een ziektediagnose?		Ja/Nee	
Relevante voorgeschiedenis: 			
Vermoedelijke oorzaak van overlijden: 			
Was patiënt ten tijde van overlijden onder behandeling?		Ja/Nee	
Zo ja, waaruit bestond de behandeling? 			
Medicatie ten tijde van overlijden:		 	
Heeft patiënt een besmettelijke ziekte?		Ja/Nee	

